

بسم الله الرحمن الرحيم

تاریخ قوم بلوچ

و

گذشت بلوچستان

www.ketab.ir

تألیف: احمد یار بلوچ

مترجم: انور دھواری

۲۲۶۳
۴۸۰
بسم الله الرحمن الرحيم

سرشناسه : بلوچ، احمدیار، ۱۹۲۳-۱۹۷۷م.

عنوان قراردادی : مختصر تاریخ قوم بلوچ و خوانین بلوچ. فارسی

عنوان و نام پدیدآور : تاریخ قوم بلوچ و سرگذشت بلوچستان/ تالیف احمد یاربلوچ؛ مترجم انور دھواری؛ محمدصدیق دھواری.

مشخصات نشر : سراوان: کتاب بلوچ، ۱۴۰۰.

مشخصات ظاهری : ۳۰۴ص.

شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۷۵۴۱-۰۰۴-۵

وضعیت فهرست نویسی : فیبا

موضوع : بلوچ -- تاریخ -- History (Southwest Asian people) Baluchi

موضوع : بلوچستان (پاکستان) (Balochistan (Pakistan

شناسه افزوده : دھواری، انور، ۱۳۴۲ - ، مترجم

رده بندی کنگره : DSR۷۲

رده بندی دیویی : ۹۷۷/۹۵۵

شماره کتابشناسی ملی : ۸۶۸۲۱۳۳

نام کتاب: تاریخ قوم بلوچ و سرگذشت بلوچستان

نویسنده: احمد یار بلوچ

مترجم: انور دھواری

ویراستار: محمد صدیق دھواری

صفحه آرائی: عاطفه بزی

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۵۴۱-۰۰۴-۵

ناشر: کتاب بلوچ، سراوان خیابان آزادی ۳۱- تلفن-۱۵۸۲۰۵۴۳۷۶۳۱۵۸۲-۰۵۴۳۷۶۳۴۹۹-۰۹۱۵۳۴۷۳۴۹۹

نوبت چاپ: اول

سال چاپ: ۱۴۰۱

قطع: وزیری

چاپخانه: راه

تیراژ: ۵۰۰ جلد

قیمت: ۱۵۰۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

۱۲	مقدمه ناشر
۱۷	یادداشتی از استاد پیرمحمد ملازهی
۴۸	مقدمه
۴۹	انسان اشرف المخلوقات - خلیفه خدا
۴۹	آفرینش انسان و فلسفه خواستگاه زندگی
۵۱	آفریدن تن و جان
۵۴	گرویدن به اسلام
۵۵	اسلام چیست؟
۵۷	پایه‌های اسلام
۵۷	روزگار تاریخ اسلامی
۵۸	آموزه‌های قرآنی
۶۱	بلوچستان از روزه تاریخی و جغرافیائی
۶۳	آئین بودائی
۶۴	ورود عرب‌ها
۶۴	حمله محمد ابن قاسم
۶۵	قومیت، ویژگی‌های قومی، زبان و فرهنگ
۶۶	زبان و فرهنگ
۶۹	هجرت طایفه‌های بلوچ از حلب،
۶۹	ورود قبایل بلوچ به بلوچستان
۷۳	از زوال دوران سیوانی تا تشکیل حکومت بلوچی
۷۳	سردار میروخان میروانی

۷۴	میر عمر خان
۷۵	برادر کشی رند و لاشار
۷۶	عروج میر بجار خان و کشتن میر مندوخان
۷۷	حمله دوباره مغول ها
۷۷	میر حسن خان - خان بلوچ اول
۷۹	عروج خانواده احمد زئی (امیر احمد خان تا میر نصیر خان اعظم)
۸۱	میر عبدالله، خان چهارم بلوچ سال (۱۷۱۴ م تا ۱۷۳۴ م)
۸۳	میر محبت خان، خان پنجم بلوچ از سال ۱۷۳۷ تا ۱۷۴۹ میلادی
۸۴	میر نصیر خان، قهرمان، خان ششم بلوچ از ۱۷۴۹ تا ۱۸۱۷ میلادی
۸۹	یورش میر نصیر خان علیه دگرئی ها
۸۹	پیمان نامه
۸۹	جنگ مشهد
۹۰	جنگ پانی پت
۹۰	جنگ با سیک ها
۹۱	فرمان میر نصیر خان نوری
۹۴	دسته خاص
۹۵	دسته دوم لشکر سراوان
۹۶	دسته سوم لشکر جهلاوانی
۹۹	ملوک الطوائفی افغانستان (سیاست پیشروانه روس ها و حمله انگلیس ها)
۱۰۰	میر محمود خان اول، خان هفتم بلوچ (۱۸۱۷ تا ۱۸۳۱ میلادی)
۱۰۱	میر مهرباب خان شهید خان هشتم بلوچ از سال (۱۸۳۱ تا ۱۸۴۰ میلادی)
۱۰۲	شورش داخلی در افغانستان
۱۰۲	شجاع الملک در پناه خان بلوچ

۱۰۳	حق ناشناسی شجاع الملک
۱۰۴	حمله بر قلات، جنگ و جهاد
۱۰۶	از خودگذشتگی هندوها
۱۰۷	میر نصیر خان نوری، خان نهم بلوچ
۱۰۷	شورش بر قلات
۱۱۰	میر خداداد خان، خان دهم بلوچ از ۱۸۵۷ تا ۱۸۹۳ میلادی
۱۱۲	میر محمود خان دوم، خان دوازدهم بلوچ (سال ۱۸۹۳ تا ۱۹۳۱ میلادی)
۱۱۵	میر محمد اعظم جان، خان سیزدهم بلوچ (۱۹۳۱ تا ۱۹۳۳ میلادی)
۱۱۹	خان چهاردهم بلوچ (دوران رهبری این جانب) تاج گذاری در ۱۹۳۳ میلادی
۱۱۹	آغاز زندگی
۱۲۰	دو گزارش مهم
۱۲۲	بنیاد همبستگی بلوچ و پتان
۱۲۲	سوگند در پیشگاه قران و خرقه شریف
۱۲۵	روز فرخنده انتصاب
۱۲۵	حالت زار بلوچ ها
۱۴۱	نمایندگان دارالامراء
۱۴۶	اصلاحات مذهبی
۱۴۶	نظام شریعت
۱۴۶	تشکیل دادگستری
۱۴۶	ممنوع کردن بیگاری اجباری
۱۴۶	ممنوع کردن مالیات مالیه
۱۴۷	پایان بخشیدن قانون زر شاه و زرسر
۱۴۷	درد گرم یا لائی گر

۱۴۷		استخدام افراد بومی
۱۴۷		اصلاحات آموزشی
۱۴۸		اصلاحات اقتصادی
۱۴۸		صنایع دستی
۱۴۸		فروشگاه‌های زنجیره‌ای نظامی
۱۴۸		تشویق برای پیشرفت کشاورزی
۱۴۸		استفاده از منابع طبیعی
۱۴۹		اعتراف خدمات
۱۵۱		ایستادگی در برابر استعمار
۱۵۱		قائد اعظم، مشاور قانونی سرزمین بلوچی
۱۵۴		احساسات قائد اعظم درباره بلوچ‌ها و بلوچستان
۱۵۴		ورود هیئت بریتانیایی به هند
۱۵۵		ضیافت شام قائد اعظم به افتخار من
۱۵۷		اعلامیه مونته پیتن درباره استان‌های خودگردان
۱۵۷		اعلام قائد اعظم
۱۵۹		برگزاری کنفرانس دهلی
۱۵۹		پیمان‌نامه تاریخی میان پاکستان و قلات
۱۶۰		گفتگوی به یادماندنی تاریخی
۱۶۱		اعلام آزادی قلات بلوچی
۱۶۲		دیدار با قائد اعظم
۱۶۲		گفتگوها در مجالس قلات
۱۶۳		ورود قائد اعظم به قلات
۱۶۷		آغاز عملیات ستمگرانه

مقدمه ناشر

«میر احمد یار خان بلوچ» آخرین حکمران حکومت بلوچی قلات

بلوچستان پاکستان تا پیش از پایه‌ریزی کشور پاکستان و جدائی آن از هندوستان در سال ۱۹۴۸ م. دارای حکومت مستقل بوده، به‌طوری‌که از سال ۱۶۶۶ م. خاندان احمدی زهی بر بخش‌های گسترده‌ای از بلوچستان فرمانروایی داشته‌اند و میراحمدیارخان، آخرین حکمران این سلسله حکومتی بود.

علی‌رغم توافقات پیشین محمدعلی جناح با میراحمدیارخان، با تشکیل پاکستان، ارتش این کشور بر حکومت بلوچی کلات یورش و حکومت خاندان احمدزهی پایان‌یافته و میراحمدیارخان دستگیر و بازداشت شد.

حکومت خاندان احمدزهی دارای فرازوفرودهای فراوانی در تعامل با انگلیس‌ها در زمان اشغال و استعمار هندوستان بوده است، به‌طوری‌که با مقاومت دلیرانه میرمهراب‌خان احمدزهی در رویارویی با انگلیس‌ها و عدم اجازه به آنان برای استقرار در بلوچستان و همچنین برای گذر از خاک بلوچستان جهت تصرف افغانستان سبب شد، میرمهراب خان به همراه چهارصد نفر از مدافعان و همراهان او در قلعه کلات به شهادت برسند.

میر احمد یار خان نیز با تأسی از اباء و اجداد خویش، شیوه حکومتی نوینی برای خود بنا نهاد به‌طوری‌که با تأسیس دو مجلس عوام و خواص که مجالس پائین و علیا نیز گفته می‌شدند و در آن‌ها سران طوایف و روحانیون نیز حضور داشتند، امور مهم حکومتی را به مشاوره می‌گذاشت و این امر سبب رونق اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی بلوچستان در دوران زمامداری او گشته بود.

راه‌اندازی دارالمعلمین به‌صورت شبانه‌روزی جهت تربیت علمی دانش آموزان و اعطاء بورسیه و اعزام دانشجویان مستعد برای فراگیری علوم به اروپا در بخش‌های مختلف

حقوق و سیاست و اجتماع و عمران و پزشکی از دیگر اقدامات فرهنگی میراحمدیارخان شمرده می‌شود. به‌طوری‌که در این راستا هزینه طلاب علوم دینی بلوچ که در مرکز بزرگ اسلامی دیوبند تحصیل می‌کردند را نیز پرداخت می‌کرد، همواره مولوی شهادت مسکانزهی، فقیه عالی قدر بلوچ و سید امان الله سیدزاده، شخصیت عمرانی در خاطرات خویش از احسان ونیکی او یاد کرده‌اند.

وجود دانشمندانی همچون قاضی عبدالصمد سربازی به‌عنوان روحانی و قاضی‌القضات در دربار او سبب شده بود در مسائل قضائی بر پایه شریعت اسلامی عمل شود، فعالان سیاسی و اجتماعی از آزادی سیاسی کامل برای فعالیت‌های خویش برخوردار بودند و احزاب مبارز علیه استعمار انگلیس به‌راحتی در گستره زمامداری او به فعالیت می‌پرداختند و از پشتیبانی‌های پنهانی میر احمد یاران خان نیز بهره می‌بردند.

کوشش او برای استقلال بلوچستان در مذاکرات با انگلیس‌ها و محمدعلی جناح پس از استقلال پاکستان علی‌رغم وعده‌های پیشین آنان به ثمر نشست و با وجود اعلام آزادی بلوچستان به مدت چند ماه پس از تشکیل پاکستان در سال ۱۹۴۸ م. این امر تا ۲۷ مارس ۱۹۴۸ م. بیشتر داوم نیاورد.

با الحاق ایالاتی همچون مکران و لسبیل و پذیرش الحاق به پاکستان از سوی نواب‌ها و سرداران ایالات، میر احمد یار خان نیز علی‌رغم تمایل قلبی پیمان‌نامه الحاق را پذیرفت و این امر انتقاد شخصیت‌های همچون گل خان نصیر را در برداشت. با این حال تا آخرین لحظات از همکاری و حمایت و پشتیبانی یکدیگر برخوردار بودند.

میر احمد یاران خان دارای کتاب ارزشمندی بنام «انسائید بلوچستان»^۱ به زبان انگلیسی است که به بررسی موشکافانه وضعیت اجتماعی و مردم‌شناسی بلوچستان پرداخته است.

^۱ Inside Baluchistan